

Sygn. akt IX Ka 188/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Jarosław Sobierajski (spr.)

Sędziowie SO Barbara Plewińska

SO Andrzej Walenta

Protokolant st.sekr.sądowy Magdalena Maćkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Barbary Dryzner

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2014 roku

sprawy **M. Z.** – oskarżonego o przestępstwo z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 10 lutego 2014 roku sygn. akt II K 1160/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie o zasądzeniu powództwa cywilnego zawarte w punkcie 5,
2. orzeczoną wobec oskarżonego nawiązkę (punkt 4) podwyższa do kwoty 800 (ośmiolet) złotych;

II. w pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od zapłaty wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym, którymi obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 188/14

UZASADNIENIE

M. Z. został oskarżony o to, że w dniu 12 lipca 2013 r., ok. godz. 9:30, w G., w autobusie należącym do supermarketu (...), w miejscu publicznym i bez powodu, okazując przy tym rażące lekceważenie porządku publicznego, dokonał umyślnego uszkodzenia ciała A. T. poprzez uderzenie w/w szklaną butelką w głowę, w toku którego doznał otarcia okolicy kąta żuchwy po stronie lewej i uczucia fotopsji w lewym oku, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni w znaczeniu kodeksu karnego

- tj. o przestępstwo z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu, sygn. akt II K 1160/13, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, stanowiącego występki z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i za to, na mocy w/w przepisów, wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie,

na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem próby, oddając go jednocześnie w tym czasie, na podstawie art. 73 § 1 kk, pod dozór kuratora sądowego.

Na podstawie art. 57a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiazkę w kwocie 200 zł.

Na podstawie art. 415 § 1 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego kwotę 800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty i wydatków postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył **na korzyść oskarżonego oskarżyciel publiczny**, zarzucając obrazę przepisu prawa procesowego, mającego wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 415 § 1 kpk poprzez jego zastosowanie i orzeczenie na tej podstawie odszkodowania tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, podczas gdy orzeczenie tym samym wyrokiem obligatoryjnej nawiazki na podstawie art. 57a § 2 kk wyłączało zgodnie z art. 415 § 7 kpk możliwość wydania orzeczenia w oparciu o art. 415 § 1 kpk.

Wskazując na powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie pkt 5 i orzeczenie wobec oskarżonego w pkt 4 na podstawie art. 57a § 2 kk nawiazki w kwocie 800 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna.

Zastrzeżeń sądu odwoławczego – podobnie, jak i skarżącego – nie budziła prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych.

Zasadny okazał się natomiast zarzut prokuratora odnoszący się do orzeczenia o karze i powództwie cywilnym.

Sąd I instancji trafnie uznał za adekwatną do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego, jego zawinienia oraz odnoszącej się do niego prognozy kryminologicznej, karę 6 pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat tytułem próby.

Sąd ten wprawdzie słusznie dążył również do zagwarantowania pokrzywdzonemu kompensaty całości szkody, jaką poniósł w wyniku popełnienia przez oskarżonego przestępstwa z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk, za błędną uznać należało jednakże przyjętą w zaskarżonym wyroku podstawę prawną rozstrzygnięć w tym przedmiocie. Skoro bowiem, zgodnie z ciążącym na nim obowiązkiem, sąd meriti orzekł na podstawie art. 57a § 2 kk na rzecz pokrzywdzonego obligatoryjną nawiazkę, niedopuszczalne było jednoczesne uwzględnienie na podstawie art. 415 § 1 kpk złożonego na jego rzecz przez prokuratora powództwa cywilnego również mającego na celu kompensatę szkody wynikłej z tego zachowania oskarżonego.

Wejście w życie noweli z dnia 10 stycznia 2003 r. do Kodeksu postępowania karnego przesądziło kwestię dopuszczalności kumulowania rozstrzygnięć co do roszczeń majątkowych. Z art. 415 § 7 kpk, w obecnie obowiązującym brzmieniu, wyraźnie wynika kategoryczny zakaz kumulowania rozstrzygnięć o charakterze kompensacyjnym odnoszących się do tej samej szkody. Przepis ten stanowi wszak jednoznacznie, że w razie orzeczenia przez sąd obowiązku naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub nawiazki na rzecz pokrzywdzonego, nie stosuje się przepisów § 1 i 4 art. 415 kpk, a więc nie orzeka się o powództwie cywilnym, jak też nie można z urzędu zasądzić odszkodowania na rzecz pokrzywdzonego. Pogląd o niedopuszczalności „rozbijania” orzeczenia, mającego w istocie służyć wyrównaniu uszczerbku w prawnie chronionych dobrach pokrzywdzonego, wynikającego z zachowania tej samej osoby w ramach jednego zdarzenia, powszechnie akceptowany jest w judykaturze (np. tak SN nie tylko w przywołanym w apelacji wyroku z dn. 2012-07-12, V KK 199/12, OSP 2013/2/20 z aprobowaną glosą P. Gensikowskiego, OSP 2013/2/20, ale i w wyroku z dn. 2013-12-12, II KK 330/13, Prok.i Pr.-wkł. 2014/3/20; tak też wyrok s.apel. w Szczecinie z dn. 2014-03-06, II AKa 30/14). Nie budzi on kontrowersji także w doktrynie (np. P.Gensikowski, Kumulacja rozstrzygnięć kompensacyjnych w procesie karnym, PiP 2012/11/47-58; A.Muszyńska,

Nawiązka jako środek kompensacyjny według Kodeksu karnego z 1997 r., WPP 2007/2/52; L.Paprzycki, Komentarz aktualizowany do art.415 Kodeksu postępowania karnego [w:] Komentarz aktualizowany pod red. J.Grajewskiego).

Orzekając - zgodnie z uzgodnieniami poczynionymi przez prokuratora na rozprawie z oskarżonym w trybie art. 387 kpk (k. 71 v.) - wobec M. Z. na rzecz A. T. na podstawie art. 57a § 2 kk nawiązkę w kwocie 200 zł tytułem naprawienia szkody majątkowej, jaką najprawdopodobniej poniósł on w wyniku zdarzenia z dnia 12 lipca 2013 r. oraz zasądając od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego tytułem zadośćuczynienia za odniesioną wówczas krzywdę kwotę 800 zł, sąd meriti naruszył zakaz określony w art. 415 § 7 kpk. W konsekwencji doszło do niedopuszczalnej z mocy prawa kumulacji orzeczeń o charakterze kompensacyjnym, zasądzonych od oskarżonego na rzecz tego samego pokrzywdzonego w związku z wyrządzeniem tej samej szkody.

W celu wyeliminowania zaistniałego uchybienia sąd odwoławczy dokonał zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie zawartego w pkt 5 wyroku rozstrzygnięcia o zasądzeniu powództwa cywilnego i jednocześnie podwyższenie – zgodnie z wnioskiem apelacji - kwoty orzeczonej w pkt 4 wyroku nawiązki do wysokości 800 zł. Sąd I instancji trafnie uznał ją za odpowiadającą krzywdzie pokrzywdzonego, który został przez oskarżonego uderzony z zaskoczenia butelką w głowę i odniósł w wyniku tego obrażenia naruszające czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni. W istocie brak było natomiast uzasadnionych podstaw do przyjęcia – na podstawie choćby ogólnych szacunków – że z tytułu wydatków na leczenie podniósł on uszczerbek istotnie wpływający na rozmiar szkody.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym wyroku żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia orzeczenia z urzędu, dlatego też w pozostałym zakresie należało utrzymać go w mocy.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego od zapłaty wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym, obciążając nimi Skarb Państwa, albowiem przemawiały za tym względy słuszności, gdyż to nie jego postawa przyczyniła się do wszczęcia postępowania odwoławczego.